

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ

TACİZ VE AYRIMCILIĞI ÖNLEME YÖNERGESİ

Giriş:

Üniversite ortamında yaşanan tacizler, kişilerin çalışma ve öğrenim yaşamlarını çeşitli biçim ve düzeylerde olumsuz etkilemektedir. Hiyerarşik ilişkilerin hâkim olduğu kurumsal ortamlarda tacize uğrayanların bunu dile getirmede yaşadıkları zorluklar nedeniyle çoğu zaman taciz görünmez kılınmakta ve hem kişi hem de kurumsal ortam bu durumdan zarar görmektedir. Daha çok kadınlara karşı bir ayrımcılık biçimi olarak işlendiği açık olmakla birlikte, cinsel taciz ve istismarın erkeklere de yönelebilmesi ve aynı cinsten kişiler arasında gerçekleşmesi de mümkündür. Bu nedenle çağdaş yükseköğretim kurumları konuyla ilgili gerekli önlemleri alarak; çalışanlarına özgür ve huzurlu bir ortam oluşturmayı hedeflemekte; cinsel taciz, psikolojik baskı ve ayrımcılığa sıfır tolerans göstermektedirler.

I. Amaç

MADDE 1- (1) Bu yönergenin amacı, Üsküdar Üniversitesinde ve bağlı birimlerde tam ve yarı zamanlı çalışmakta olan akademik, idari ve sözleşmeli personel ile öğrencileri cinsel taciz, psikolojik baskı ve ayrımcılık konusunda aydınlatmak ve olası mağduriyetleri önlemektir.

Üsküdar Üniversitesi bu yönerge ile cinsel taciz, psikolojik baskı ve ayrımcılık durumlarında sahip olunan haklar ve yapılabileceklerle ilgili farkındalığın artırılmasına; bu tür olay ve durumların önlenmesine ilişkin her türlü çabayı göstermeye, cinsel taciz, psikolojik baskı ve ayrımcılığa yönelik iddiaların ve şikâyetlerin incelenmesine ve soruşturulmasına; sorumlulara karşı disiplin işlemleri veya hukuka uygun diğer mekanizmaları işletmeye hazır ve kararlı olduğunu bildirmektedir.

(2) Üsküdar Üniversitesi, her türlü cinsel taciz, psikolojik baskı ve ayrımcılık olayında taraf ya da tanık olan kişilerin insan onurlarının korunması ve özel yaşamın gizliliği hakkından kaynaklanan mahremiyetlerin sağlanması konusunda azami özenin gösterilmesini ve her türlü sürecin gizlilik ilkesi dâhilinde yönetilmesini sağlar.

(3) Bu Yönerge, “mağdur” olarak tanımlanan kişiler ile her türlü cinsel taciz, psikolojik baskı ve ayrımcılık olayına tanık olan kişilerin korunmasını; yaşamakta oldukları veya tanık oldukları durum ve olayları güven içerisinde bildirebilmelerini; istenmeyen yaklaşımları durdurmak yönünde cesaretlendirilmelerini sağlamayı; kapsam dâhiline alınan herkesin bu konudaki farkındalığını artırmayı; diğer yandan da mesnetsiz iftira ve ithamlardan kaynaklanan mağduriyetlerin önlenmesini amaçlar.

(4) Üniversite, cinsel taciz, psikolojik baskı ve ayrımcılık konusunda bilinç oluşturarak farkındalık yaratmayı, paydaşlarını cinsel tacize ilişkin disiplin önlemleri konusunda bilgilendirmeyi, cinsel taciz vakalarını takip etmeyi ve cinsel tacize maruz kalan bireyler için destek mekanizmaları sunmayı taahhüt eder. Bu amaçla, üniversite bünyesinde Cinsel Taciz, Psikolojik Baskı ve Ayrımcılığı Önleme Kurulu adını taşıyan yeni bir birim oluşturmakta, bu birime konuyla ilgili idari, akademik ve eğitsel görev ve yetkiler tanımakta; şikâyetlerin süratle ele alınmasını ve mağdurlara yönelik destek mekanizmalarını geliştirmektedir.

II. Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge,

- a) Akademik ve idari çalışanları, alt işveren firma temsilcileri ve çalışanları ile üniversite kampüslerinde ve üniversite hizmetine tahsis edilen yer ve araçlarda bulunanlar tarafından birbirlerine karşı ve üçüncü kişilere karşı gerçekleştirilen cinsel nitelikli davranışları,
- b) Cinsiyet ayrımcılığına ve toplumsal cinsiyete dayanarak tehdit etme, zorlama veya özgürlükten yoksun bırakmayı;
- c) Ders aldığı hocalara hediyeler alma/verme; sosyal medyada hocalarla çektiği/çektirdiği samimi fotoğrafları yayınlama; posta, elektronik posta ve sosyal medya ortamlarında teşhir suretiyle veya cep telefonu mesajları ya da sair iletişim araçları yoluyla cinsel açıdan taciz etme ve benzeri yaklaşımları yer ve zaman sınırlaması olmaksızın kapsar.

III. Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, ülkemizin 2011 yılında imzalamış olduğu Kadına Karşı Şiddetin ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi, 08.03.2012 tarih ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, Yükseköğretim Kurulunun 09.11.2015 tarihli Yükseköğretim Kurumları Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Tutum Belgesi, Üsküdar Üniversitesi İdari Personel Yönetmeliğinin ilgili maddeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

IV. Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- a) **Üniversite:** Üsküdar Üniversitesini,
- b) **Rektör:** Üsküdar Üniversitesi Rektörünü,
- c) **Senato:** Üsküdar Üniversitesi Senatosunu,

d) Kurul: Üsküdar Üniversitesi bünyesinde Cinsel Taciz, Psikolojik Baskı ve Ayrımcılığı Önleme Kurulunu,

e) Üniversite Birimleri: Üsküdar Üniversitene bağlı enstitüleri, fakülteleri, yüksekokulu, konservatuarı, araştırma ve uygulama merkez ve birimlerini, idari ve sosyal birimleri, kültür ve spor merkezlerini,

f) Üniversite Mensupları: Üsküdar Üniversitesinde ve bağlı birimlerde tam ve yarı zamanlı çalışmakta olan akademik, idari ve destek personeli ile öğrencileri ifade eder.

g) Cinsel Taciz: Muhatabının özgür rızasına dayalı olmayan, karşı tarafta rahatsızlık oluşturan ve kafa karışıklığına sebep olan her tür cinsel nitelikli söz, tavır veya diğer davranış biçimlerini içerir. Burada tacizi belirleyen temel unsur niyet değil, diğer kişinin üstünde bıraktığı etkidir. Temel ölçüt tacizi gerçekleştiren kişinin mağdurun bedenine herhangi bir koşulda temas etmemesidir. Başlıca cinsel taciz örnekleri: Laf atmak, cinsel içerikli şaka yapmak; flört etmek için olağanın ötesinde ısrarcı davranışlarda bulunmak; pornografik materyal ile rahatsız etmek; kişinin cinsel yaşamıyla ilgili sorular sormak veya dedikodu üretmek; cinsiyete veya cinsel yönelime veya cinsiyet kimliğine ilişkin ayrımcı söz ve eylemlerde bulunmak; takip etmek, tehdit etmek, telefon ya da elektronik ortamda sıklıkla rahatsız etmek; cinsel içerikli teklife uymadığı takdirde bedeller ödeyeceğini, uyduğu takdirde ise kazançlar sağlayacağını açık olarak söylemek veya ima yoluyla belirtmek; rızaya dayalı olmayan cinsel davranışlarla kişinin vücut dokunulmazlığını ihlal etmek; sarılmak, okşamak, ellemek, dokunmak vb. karşı tarafta maddi-manevi rahatsızlık uyandıran davranışlar.

ğ) Psikolojik Taciz (Mobbing): Öğrenciler ile akademik ve idarî personelinin kişiliğini, onurunu ve toplumsal itibarını olumsuz yönde etkileyen, aile ve sosyal yaşamını tehdit eden, bireyin yaratıcılığı ve iş performansını azaltan, psikolojik ve fiziksel sağlığının bozulmasında etkili olan, sistematik olarak yapılan davranış ve tutumlar olarak nitelenen “mobbing” de bir taciz türüdür.

h) Ayrımcılık: Ayrımcılık doğrudan veya dolaylı ayrımcılık biçiminde gerçekleşebilir.

ı) Doğrudan Ayrımcılık: Kişinin, bağlı olduğu gruba dayalı olarak, karşılaştırılabilir durumdaki diğer grup mensubunun gördüğü, görmekte olduğu veya görebileceği ırk, cinsiyet, etnik, yaşam tarzı ve bölgecilik gibi muamelelerden dolayı daha az lehte muamele görmesidir.

i) Dolaylı Ayrımcılık: Görünüşte nötr olan bir hüküm, ölçüt veya uygulamanın söz konusu hüküm, ölçüt veya uygulamanın meşru bir amaçla objektif olarak haklı olduğunun ve bu amacı gerçekleştirecek araçların elverişli ve gerekli olduğunun gösterildiği haller hariç, bir gruptan kişileri diğer gruptan kişilerle karşılaştırıldığında belli bir dezavantaja sokabileceği durumlardır.

V. Cinsel Taciz, Psikolojik Baskı ve Ayrımcılığı Önleme Kurulu

(1) Akademik ve idari çalışanlar ile bu Yönerge kapsamına giren diğer kişilerin öncelikle Üsküdar Üniversitesi Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensipleri Yönergesi çerçevesinde birbirine saygı göstermeleri esastır. Bununla beraber, Üniversitede cinsel taciz, psikolojik baskı ve ayrımcılığın önlenmesi; konuyla ilgili olarak çalışanlarını bilgilendirecek ve mağdurların da başvurabilecekleri Cinsel Taciz, Psikolojik Baskı ve Ayrımcılığı Önleme Kurulu Rektörlük tarafından oluşturulur.

(2) Bu Kurul, 1 (bir) kişi birim Koordinatörü olmak üzere toplam 4 (dört) üyeden oluşur.

(3) Rektör tarafından atanan kişilere bu husus görevlendirme yazısı ile bildirilir. Görevlendirilen kişilerin, cinsel taciz, psikolojik baskı ve ayrımcılığa ilişkin idari usuller konusunda –gerektiğinde- eğitim almaları sağlanır. Bu Kurulda görev yapan kişilerin isimlerinin ve güncel iletişim bilgilerinin <http://www.uskudar.edu.tr/tr/sayfa/196/sikca-sorulan-sorular> intranet portalı üzerinden duyurulmasını ve tüm çalışanlar tarafından kolay erişilebilir olmasını sağlar.

(4) Daimi birim üyelerinden en az 2 (iki) kişi toplumsal cinsiyet alanında çalışmaları olan, bu konuda duyarlı ve birikimli olan veya aktif faaliyetlerde bulunan akademik personel arasından atanır. Konuyla ilgili iş ve işlemleri yapmak üzere 1 (bir) idari personel, birimin önerisiyle Rektör tarafından atanır. Kurulda kadın üye sayısı erkek üye sayısından az olamaz.

(5) Kurul üyelerinin görev süresi 3 (üç) yıldır. Bilgi birikiminin korunması ve devamlılığın sağlanması açısından görev süresi dolan üyelerden 2 (iki) kişi göreve yeni dönemde de devam eder. Gerekliğinde Hukuk Müşavirliğinden uzman desteği alınır.

(6) Şikâyetçinin isteği doğrultusunda veya birim tarafından gerekli görüldüğü durumlarda öğrenci temsilciliklerinden veya toplumsal cinsiyet alanında faaliyet gösteren öğrenci kulüplerinden bir temsilci, özgül vaka için geçici üye olarak birimde görevlendirilebilir.

(7) Kurul, Madde (3) belirtilen hukukî dayanaklar ile Yükseköğretim Kurumu Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin ilgili maddeleri doğrultusunda kendisine iletilen/ulaşan şikâyetleri süratle değerlendirerek bir rapor hazırlar ve gerektiği hallerde disiplin soruşturması açılması için ilgili kurullara sevk eder.

(8) Birim, başvuru ile ilgili acil idari tedbirleri almak için Üniversitenin yetkili mercileri ile iş birliği yapar.

(9) Kurul, Üniversitede cinsel taciz, psikolojik baskı ve ayrımcılığa karşı farkındalık ve duyarlılık kazanılması için eğitim, tanıtım ve benzeri çalışmaları düzenler ve yayınlar yapar.

VI. Önleme ve İnceleme Kurulu

(1) Rektör cinsel taciz, psikolojik baskı ve ayrımcılık olarak kabul edilebilecek durumlarda mağdur olan veya olaya/duruma tanık olan çalışanın şikâyetinin kendisine ulaşması üzerine gecikmeksizin Cinsel Taciz, Psikolojik Baskı ve Ayrımcılığı Önleme Kurulu konunun ivedilikle incelenmesi için talimat verir.

(2) Üsküdar Üniversitesi, cinsel taciz, psikolojik baskı ve ayrımcılık olarak kabul edilebilecek durumlara ilişkin yazılı ve sözlü şikâyetleri ciddiye alır; olayın aydınlatılması için bildirilen durumun niteliğini ve ağırlığını dikkate alan uygun usullerle hızlı biçimde harekete geçer. Söz konusu usuller inceleme ve soruşturmanın başlatılması ile bunların esenliğini sağlamaya yönelik önlemleri ve soruşturma sonucunda işletilecek disiplin yaptırımlarını içerir.

(3) Gizlilik prensibi doğrultusunda, Kurul üyeleri dâhi konu/olay hakkında yapılan soruşturma sırasında üretilen dosyaların çoğaltmasını, kopyalamasını ve dağıtımını yapamaz. Tüm kayıtlar, gizlilik ilkesine mutlak surette uyularak muhafaza edilir. Kurul, incelemesini tamamlayarak Rektör'e kararını sunar. Rektör, Kurulun kararını dikkate almak suretiyle inceleme hakkındaki nihaî kararı kendisi verir: Rektörlük, aldığı kararı faile ve mağdura bizzat tebliğ eder.

VII. Savunma Hakkı

MADDE 5- (1) Savunma alınmadan Soruşturma Raporu düzenlenemez. Kurulun yedi iş gününden az olmamak üzere verdiği süre içerisinde yazılı olarak veya belirtilen bir tarihte sözlü savunmasını yapmayanlar veya bu süre içerisinde geçerli mazeretini belgeli olarak sunmayanlar savunma hakkından vazgeçmiş sayılırlar. Soruşturulana gönderilen davet yazısında, ifadesine başvuru fiilin neden ibaret bulunduğu ve savunmasını belirtilen sürede yapmadığı takdirde savunmasından vazgeçmiş sayılacağı bildirilir.

VIII. Zaman Aşımı ve Süreler

MADDE 6- (1) Üsküdar Üniversitesi çalışanları için, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ilgili maddelerinde belirtilen soruşturma süreleri bu Yönetmelik kapsamında da uygulanan sürelerdir.

IX. Gizliliği Sağlamak

MADDE 7- (1) Üsküdar Üniversitesi, cinsel taciz, psikolojik baskı ve ayrımcılık iddialarının ele alınmasında, tüm aşamalarda cinsel taciz faili ve mağduru, şikâyet eden ve tanıklar açısından gizlilik ilkesine uygun davranır. Kurul üyeleri ve bu Yönergenin uygulanmasından sorumlu tüm kişiler, gizliliğe ve cinsel taciz bildiriminde bulunan veya cinsel tacizle itham

edilen kişilerin mahremiyetine azami ölçüde saygı gösterirler. Bu Yönergenin uygulanmasına ilişkin her aşamada tarafların ve tanıkların diğer kişilere karşı gizliliğinin sağlanması ve güvenliğinin tehlikeye düşürülmesinin engellenmesi esastır.

(2) Kurula yapılan başvurular sonrası işletilen süreçte iddia sahibinin kasıtlı olarak başkasına iftira attığının, yalan söylediğinin ve yanlış beyanlarda bulunduğunun hiç bir şüpheye yer bırakmayacak şekilde kesin olarak anlaşıldığı durumlarda ilgili mevzuata uygun olarak disiplin yaptırımını uygulanır. Bu yönerge, üniversitenin tüm bileşenlerini cinsel taciz iddiaları üzerinden duygusal ve diğer kişisel hesaplaşmaların görülmemesi konusunda uyarır.

X. Eğitim ve Bilinçlendirme

MADDE 8- (1) Üsküdar Üniversitesinde çalışmaya başlayan tüm yeni personele, işe alınmalarından itibaren uyum programının bir parçası olarak mevcut Yönergede yer alan ilgili başvuru usullerini içeren ve farkındalığı artıran Cinsel Taciz, Psikolojik Baskı ve Ayrımcılık konularında eğitim verilir.

(2) Üsküdar Üniversitesinin akademik ve idari çalışanları, alt işveren firma temsilcileri ve çalışanlarının, her iki yılda bir olmak üzere, minimum iki saat süreli Cinsel Taciz, Psikolojik Baskı ve Ayrımcılık konularında bilinçlendirme programına katılmaları zorunludur.

XI. Bildirim / İhbar

MADDE 9- (1) Cinsel taciz olarak kabul edilebilecek durumlar, mağdurun veya tanığın, Cinsel Taciz, Psikolojik Baskı ve Ayrımcılığı Önleme Kurulunda görev yapan kişilerden kendi tercih edeceği herhangi birini ilgili konu hakkında bilgilendirmesi, yardım talep etmesi veya doğrudan Rektör'e bildirim yapması yoluyla tespit edilir.

(2) Yapılan inceleme sonucunda TCK'ya göre suç teşkil eden bir durumla karşılaştığında, bu durum ilgili makam/mercilere ihbar edilir.

XII. Yürürlük

MADDE 10 (1) Bu Yönerge 26.01.2017 tarihinde yürürlüğe girer.

XIII. Yürütme

MADDE 11- (1) Yönerge hükümlerini Rektör yürütür.

Taciz, Psikolojik Baskı ve Ayrımcılığı Önleme Kurul Üyeleri

Prof. Dr. Sevil ATASOY – Birim Koordinatörü

Prof. Dr. İbrahim ÖZDEMİR – Üye

Prof. Dr. Şefik DURSUN – Üye

Prof. Dr. Nilgün SARP – Üye